

te hebben geopereerd maar bij nader inzien een nauwere relatie met Pieter Knabbenhouwer moet hebben gehad.

CORNELIS VOORTMAN

Er wordt namelijk verwezen naar 'een voornaeme voorganger van deeze secte, die nu en dan in een gemeente nabij zeeke stadt oeffening doet, niet tegenstaende de opzienders van de gemeente van 's-Gravenhaage hem van des Heeren Taefel geweert hebben'²⁰). Dankzij dit laatste aanknopingspunt weten we dat het ging om Cornelis Voortman, wijnkopersknecht van beroep²¹). Hij werd in 1713 te Zutphen geboren, deed daar in 1728 geloofsbelijdenis en vertrok het jaar daarop naar Rotterdam²²) waar hij inwonend was bij een weduwe in de Bezemmakerssteeg²³). Een huwelijk is van hem niet gevonden. Pas jaren later duikt zijn naam weer in de bronnen op, nadat hij zich in de zomer van 1741 in 's-Gravenhage had gevestigd. In de kerkeradsacta van die plaats lezen we over de activiteiten die hij daar, zonder als lidmaat aan deze gemeente verbonden te zijn, vrijwel direct ontplooide.

Begin maart 1742 deelde de wijkpredikant Hermannus Bartholdus Hoedmaker (1699-1752) aan de kerkeraad mee dat Voortman 'al lange oeffeninge [had] gedaan bij Van Sul in 't Agterom onder het quartier van Ds. Malecotius, waarin hij verscheyden vreemdschijnende dingen gestelt heeft volgens berigt eeniger ledematen, en heeft daarenboven in particuliere zamenspraken met eenige geoeffende ledematen deser gemeynte en elders vele daarvan staande gehouden en voorgestaan'. Met een door deze lidmaten opgestelde dwalingenlijst op zak hadden Hoedmaker, zijn collega Henricus Malecotius (1700-1744) en twee ouderlingen op 22 februari een persoonlijk onderhoud met Voortman gehad, waarbij gebleken was 'dat hij se wel genoegsaam alle loochende doch dat hij aan verscheiden derselver schuldig was'. De kerkeraad besloot na dit alles Voortman te geraden niet langer oefening te houden — 'te meer omdat men van elders ook hoorde, wat slinkse wegen hij gebruykte om sijn zaat te zaeyen' — terwijl zijn lidmaatschap niet zou worden erkend dan na inlevering van een behoorlijke attestatie bij de wijkpredikant²⁴). Van dat laatste heeft Voortman spoedig werk gemaakt, want een maand later was zijn verzoek bij de Rotterdamse kerkeraad binnengekomen. Deze ging echter niet tot afgifte daarvan over²⁵), aangezien zij intussen per brief door de Haagse broeders waren ingelicht over zijn zorgwekkend optreden aldaar en de kerkelijke behandeling daarvan²⁶). Op Voortmans